

TANTÁRGYI TEMATIKA ÉS FÉLÉVI KÖVETELMÉNYRENDSZER

Tantárgy neve	Beszédművelés
Tantárgy kódja	BTA1102
Meghirdetés féléve	1.
Kreditpont	3
Heti kontaktóraszám (elm. + gyak.)	0+2
Félévi követelmény	gyakorlati jegy
Előfeltétel (tantárgyi kód)	-
Tantárgyfelelős neve és beosztása	Imre Rubenné dr., főiskolai tanár
Tantárgy oktatója és beosztása	Imre Rubenné dr., főiskolai tanár
Tantárgyfelelős intézet kódja	TAI

FÉLÉVES TEMATIKA:

Szemináriumi témák

1. szeminárium

A beszédművelés fogalma, feladat- és követelményrendszere. A beszéd kommunikációs funkciói. A pedagógus beszédének főbb jellemzői

A félévi követelmények ismertetése

2. szeminárium

Az iskolába lépő gyermek beszédének jellemzői. A helyesejtés-tanítás fogalma. A helyesejtés-tanítás gyakorlatrendszere. A légzéstechnikai, a hangadástechnikai és az ajakartikulációs gyakorlatok elméleti és gyakorlati tudnivalói

3. szeminárium

A gyorsasági, a ritmus- és az időtartam-gyakorlatok elméleti és gyakorlati tudnivalói

4. szeminárium

A hangsúly és hanglejtés fogalma, jellemzői, fajtái. A hangsúly- és hanglejtés-gyakorlatok végeztetésének elméleti és gyakorlati tudnivalói

5. szeminárium

A kiejtéstől eltérő hangkapcsolatok helyes ejtésének és a helyesejtési normákhoz igazodó versmondásnak a tanítása

6. szeminárium

1. zárthelyi dolgozat megírása

A beszédmű fajtái. Kiselőadások a leggyakoribb szövegfajtákról. Szóbeli és írásbeli szövegalkotási gyakorlatok

7. szeminárium

A beszédmű és az írásbeli szöveg szerkesztése. Az anyaggyűjtés módjai. A gyűjtött anyag elrendezése és megszerkesztése. A kidolgozás stíluskövetelményei

8. szeminárium

A beszédlélegzés, a beszélőszervek működése

9. szeminárium

A hangindítás fajtái, hibái

Mikor beszélünk jól hallhatóan?

10. szeminárium

A magánhangzók és mássalhangzók képzése. A magánhangzók és mássalhangzók rendszere.

A hangkapcsolatok kiejtése

11. szeminárium

Ejtéshibák, beszédhibák. A hangképzési bázis fogalma. A magyar hangképzési bázis jellemzői

12. szeminárium

2. zárthelyi dolgozat megírása

A mondat- és szövegfonetikai eszközök. A hangszín

A hangfekvés-terjedelem. A hangerő-terjedelem

13. szeminárium

A beszédsebesség és a ritmus

A beszédészület

14. szeminárium

Az előadás művészete. Az egyéni beszédstílus

Kötelező irodalom:

Imre Rubenné: A helyes kiejtés tanítása alsó tagozatban. Nyíregyházi Főiskola Könyvkiadója, Nyíregyháza, 2015.

Hernádi Sándor: Beszédművelés. Osiris Kiadó, Budapest, 2006.

Ajánlott irodalom:

Fekete László: Beszédművelési gyakorlatok és irányításuk. Csokonai Vitéz Mihály Tanítóképző Főiskola és a Móra Ferenc Ifjúsági Könyvkiadó RT., Kaposvár, 1996.

H. Tóth István: A helyesejtés-tanítás kérdései I. rész. A kiejtési gyakorlatok típusai. Csengőszó, 2005 2: 7–13.

H. Tóth István: A helyesejtés-tanítás kérdései II. rész. A légzéstechnikai gyakorlatok. Csengőszó, 2005 3: 3–8.

H. Tóth István: A helyesejtés-tanítás kérdései III. rész. Az artikulációs gyakorlatok, Csengőszó, 2005 4: 3–9.

H. Tóth István: A helyesejtés-tanítás kérdései IV. rész. A beszédfolyamat-váltás gyakorlatai. A beszédritmus-gyakorlatok. Csengőszó, 2005 5: 3–10.

H. Tóth István: A helyesejtés-tanítás kérdései VI. rész. Az időtartam-gyakorlatok. Csengőszó, 2006 2: 6–9.

H. Tóth István: A helyesejtés-tanítás kérdései VII. rész. A hanglejtés-gyakorlatok. Csengőszó, 2006 3: 6–10.

H. Tóth István: A helyesejtés-tanítás kérdései VIII. rész. A hangsúlygyakorlatok. Csengőszó, 2006 4: 6–10.

FÉLÉVI KÖVETELMÉNYRENDSZER:

A foglalkozásokon történő részvétel:

- A gyakorlati foglalkozásokon a részvétel kötelező. A félévi hiányzás megengedhető mértéke a tantárgy heti kontakt óraszámának háromszorosa. Ennek túllépése esetén a félév nem értékelhető (TVSz 8.§ 1.)

Félévi követelmény: gyakorlati jegy

Az értékelés módja, ütemezése:

- Két zárthelyi dolgozat megírása

A félévközi ellenőrzések követelményei:

- A folyamatos hallgatói munka menetében a tervezett félévközi ellenőrzések száma: 2
- Tervezett időpontok: október első hete — 1. zárthelyi dolgozat
- november utolsó hete — 2. zárthelyi dolgozat
- A zárthelyi dolgozatok 20 pontosak. Minden feladat 5-5 pontot ér. Határok: 50%, 60%, 75%, 90%. A dolgozatok 50% alatti teljesítménye a tantárgy félévi érvénytelenségét vonja maga után.
- A hallgatók kiselőadásokat tartanak a megjelölt szakirodalmak alapján, folyamatosan végzik a helyesejtési gyakorlatokat, és gyakorolják a felolvasást egy szabadon választott szépirodalmi (mese, vers) szövegén.

Az érdemjegy kialakításának módja:

A félévi gyakorlati jegyet a kiselőadások és felolvasások érdemjegyei, valamint a zárthelyi dolgozatok érdemjegyeinek számtani átlaga határozza meg. Amennyiben mind a két zárthelyi dolgozat eredménye elégtelen minősítésű, a félév elégtelen gyakorlati jeggyel zárul. Elégtelen gyakorlati jegy javítása a Tanulmányi és vizsgaszabályzat szerint lehetséges.

Nyíregyháza, 2018. augusztus 24.

Imre Rubenné dr. PhD
főiskolai tanár

TANTÁRGYI TEMATIKA ÉS FÉLÉVI KÖVETELMÉNYRENDSZER

Tantárgy neve	Beszédművelés
Tantárgy kódja	BTA1102L
Meghirdetés féléve	1.
Kreditpont	3
Konzultációs óraszám	9
Félévi követelmény	gyakorlati jegy
Előfeltétel (tantárgyi kód)	-
Tantárgyfelelős neve és beosztása	Imre Rubenné dr., főiskolai tanár
Tantárgy oktatója és beosztása	Imre Rubenné dr., főiskolai tanár
Tantárgyfelelős intézet kódja	TAI

FÉLÉVES TEMATIKA:

1. konzultáció

A hangképzési bázis fogalma. A magyar hangképzési bázis jellemzői.

Az iskolába lépő gyermek beszédének jellemzői. A helyesejtés-tanítás fogalma. A helyesejtés-tanítás gyakorlatrendszer. A beszédlégzés, a beszélőszervek működése. A légzéstechnikai, a hangadástechnikai, az ajakartikulációs, a gyorsasági, a ritmus- és az időtartam-gyakorlatok elméleti és gyakorlati tudnivalói

2. konzultáció

A hangsúly és hanglejtés fogalma, jellemzői, fajtái. A hangsúly- és hanglejtés-gyakorlatok végeztetésének elméleti és gyakorlati tudnivalói A kiejtéstől eltérő hangkapcsolatok helyes ejtésének és a helyesejtési normákhoz igazodó versmondásnak a tanítása. A hangindítás fajtái, hibái. Mikor beszélünk jól hallhatóan? A magánhangzók és mássalhangzók képzése. A magánhangzók és mássalhangzók rendszere. Ejtéshibák, beszédhibák. A mondat- és szövegfonetikai eszközök.

Mesefelolvasás gyakorlása

Kötelező irodalom:

Imre Rubenné: A helyes kiejtés tanítása alsó tagozatban. Nyíregyházi Főiskola Könyvkiadója, Nyíregyháza, 2015.

Hernádi Sándor: Beszédművelés. Osiris Kiadó, Budapest, 2006.

Ajánlott irodalom:

Fekete László: Beszédművelési gyakorlatok és irányításuk. Csokonai Vitéz Mihály Tanítóképző Főiskola és a Móra Ferenc Ifjúsági Könyvkiadó RT., Kaposvár, 1996.

H. Tóth István: A helyesejtés-tanítás kérdései I. rész. A kiejtési gyakorlatok típusai. Csengőszó, 2005 2: 7–13.

H. Tóth István: A helyesejtés-tanítás kérdései II. rész. A légzéstechnikai gyakorlatok. Csengőszó, 2005 3: 3–8.

H. Tóth István: A helyesejtés-tanítás kérdései III. rész. Az artikulációs gyakorlatok, Csengőszó, 2005 4: 3–9.

H. Tóth István: A helyesejtés-tanítás kérdései IV. rész. A beszédfolyamat-váltás gyakorlatai. A beszédritmus-gyakorlatok. Csengőszó, 2005 5: 3–10.

H. Tóth István: A helyesejtés-tanítás kérdései VI. rész. Az időtartam-gyakorlatok. Csengőszó, 2006 2: 6–9.

H. Tóth István: A helyesejtés-tanítás kérdései VII. rész. A hanglejtés-gyakorlatok. Csengőszó, 2006 3: 6–10.

H. Tóth István: A helyesejtés-tanítás kérdései VIII. rész. A hangsúlygyakorlatok. Csengőszó, 2006 4: 6–10.

FÉLÉVI KÖVETELMÉNYRENDSZER:

A foglalkozásokon történő részvétel:

- A gyakorlati foglalkozásokon a részvétel kötelező. A félévi hiányzás megengedhető mértéke részidős képzésben a tantárgy konzultációs óraszámának egyharmada. Ennek túllépése esetén a félév nem értékelhető (TVSz 8.§ 1.).

Félévi követelmény: gyakorlati jegy

Az értékelés módja, ütemezése:

- Két zárthelyi dolgozat megírása

A félévközi ellenőrzések követelményei:

- A tervezett félévközi ellenőrzések száma: 2
- Tervezett időpontok: 1. zárthelyi dolgozat megírása – a 2. konzultáción
A 2. zárthelyi dolgozat megírása a hallgatókkal előre egyeztetett időpontban
- A zárthelyi dolgozatok 20 pontosak. Minden feladat 5-5 pontot ér. Határok: 50%, 65%, 80%, 90%. A dolgozatok 50% alatti teljesítménye a tantárgy félévi érvénytelenségét vonja maga után.
- A hallgatók gyakorolják a felolvasást egy szabadon választott szépirodalmi (mese, vers) szövegén.

Az érdemjegy kialakításának módja:

- A félévi gyakorlati jegyet a felolvasások érdemjegyei, valamint a zárthelyi dolgozatok érdemjegyeinek számtani átlaga határozza meg. Amennyiben mind a két zárthelyi dolgozat eredménye elégtelen minősítésű, a félév elégtelen gyakorlati jeggyel zárul. Elégtelen gyakorlati jegy javítása a Tanulmányi és vizsgaszabályzat szerint lehetséges.

Nyíregyháza, 2018. augusztus 24.

Imre Rubenné dr. PhD
főiskolai tanár

KÖVETELMÉNYEK

Tantárgy neve	Anyanyelvi tantárgy-pedagógia IV.
Tantárgy kódja	TAB 1313
Meghirdetés féléve	5.
Kreditpont	2
Heti kontaktóraszám (elm. + gyak.)	1+1
Félévi követelmény	kollokvium
Előfeltétel (tantárgyi kód)	TAB1310, TAB 1311
Tantárgyfelelős neve és beosztása	Imre Rubenné dr., főiskolai tanár
Tantárgy oktatója és beosztása	Imre Rubenné dr., főiskolai tanár
Tantárgyfelelős tanszék kódja	TAI

A foglalkozásokon történő részvétel:

- Az előadások a képzés szerves részét képezik, így az Intézmény a hallgatóktól elvárja a részvételt az előadásokon (TVSz 8.§ 1.)

Félévi követelmény: kollokvium

Az értékelés módja, ütemezése:

- vizsga típusa: írásbeli

A vizsgára bocsátás feltétele:

- Az írott kisbetűk verbalizálásából írt zárthelyi dolgozat megfelelt minőségű (legalább 51% -os) teljesítése. A dolgozat 51% alatti teljesítése a tantárgy félévi érvénytelenségét vonja maga után.

A kollokvium típusa: írásbeli

Az érdemjegy kialakításának módja:

Az írásbeli dolgozat 20 pontos. Minden feladat 5-5 pontot ér. Határok: 50%, 65%, 80%, 90%.

Kötelező irodalom:

Imre Rubenné: Alternatív olvasás- és írástanítási módszerek. Bessenyei György Könyvkiadó, Nyíregyháza, 2006.

Ajánlott irodalom:

Imre Rubenné: Anyanyelvi tehetséggondozás. Bessenyei Könyvkiadó, Nyíregyháza, 2011.

Nyíregyháza, 2018. augusztus 24.

Imre Rubenné dr. PhD
főiskolai tanár

KÖVETELMÉNYEK

Tantárgy neve	Anyanyelvi tantárgy-pedagógia IV.
Tantárgy kódja	TAB 1313L
Meghirdetés féléve	5.
Kreditpont	2
Konzultációs óraszám	9
Félévi követelmény	kollokvium
Előfeltétel (tantárgyi kód)	TAB1310, TAB 1311
Tantárgyfelelős neve és beosztása	Imre Rubenné dr., főiskolai tanár
Tantárgy oktatója és beosztása	Imre Rubenné dr., főiskolai tanár
Tantárgyfelelős tanszék kódja	TAI

A foglalkozásokon történő részvétel:

- Az előadások a képzés szerves részét képezik, így az Intézmény a hallgatóktól elvárja a részvételt az előadásokon (TVSz 8.§ 1.)

Félévi követelmény: kollokvium

Az értékelés módja, ütemezése:

- vizsga típusa: írásbeli

A vizsgára bocsátás feltétele:

- Az írott kisbetűk verbalizálásából írt zárhelyi dolgozat megfelelt minősítésű (legalább 51% -os) teljesítése. A dolgozat 51% alatti teljesítése a tantárgy félévi érvénytelenségét vonja maga után.

A kollokvium típusa: írásbeli

Az érdemjegy kialakításának módja:

Az írásbeli dolgozat 20 pontos. Minden feladat 5-5 pontot ér. Határok: 50%, 65%, 80%, 90%.

Kötelező irodalom:

Imre Rubenné: Alternatív olvasás- és írástanítási módszerek. Bessenyei György Könyvkiadó, Nyíregyháza, 2006.

Ajánlott irodalom:

Imre Rubenné: Anyanyelvi tehetséggondozás. Bessenyei Könyvkiadó, Nyíregyháza, 2011.

Nyíregyháza, 2018. augusztus 24.

Imre Rubenné dr. PhD
főiskolai tanár

KÖVETELMÉNYEK

Tantárgy neve	Szociolingvisztika
Tantárgy kódja	TAB 2308
Meghirdetés féléve	7.
Kreditpont	2
Heti kontaktóraszám (elm. + gyak.)	0+2
Félévi követelmény	gyakorlati jegy
Előfeltétel (tantárgyi kód)	—
Tantárgyfelelős neve és beosztása	Imre Rubenné dr., főiskolai tanár
Tantárgy oktatója és beosztása	Imre Rubenné dr., főiskolai tanár
Tantárgyfelelős tanszék kódja	TAI

A foglalkozásokon történő részvétel:

- A gyakorlati foglalkozásokon a részvétel kötelező. A félévi hiányzás megengedhető mértéke a tantárgy heti kontakt óraszámának háromszorosa. Ennek túllépése esetén a félév nem értékelhető (TVSz 8.§ 1.)

Félévi követelmény: gyakorlati jegy

Az értékelés módja, ütemezése:

- Két zárthelyi dolgozat megírása

A félévközi ellenőrzések követelményei:

- A folyamatos hallgatói munka menetében a tervezett félévközi ellenőrzések száma: 2
- Tervezett időpontok: október első hete — 1. zárthelyi dolgozat
- november utolsó hete — 2. zárthelyi dolgozat
- A zárthelyi dolgozatok 20 pontosak. Minden feladat 5-5 pontot ér. Határok: 50%, 60%, 75%, 90%. A dolgozatok 50% alatti teljesítménye a tantárgy félévi érvénytelenségét vonja maga után.
- A hallgatók kiselőadásokat tartanak a megjelölt szakirodalmak alapján.

Az érdemjegy kialakításának módja:

- A félévi gyakorlati jegyet a kiselőadások érdemjegyei, valamint a zárthelyi dolgozatok érdemjegyeinek számtani átlaga határozza meg. Amennyiben mind a két zárthelyi dolgozat eredménye elégtelen minősítésű, a félév elégtelen gyakorlati jeggyel zárul. Elégtelen gyakorlati jegy javítása a Tanulmányi és vizsgaszabályzat szerint lehetséges.

Kötelező irodalom:

Kiss Jenő: Társadalom és nyelvhasználat. Nemzeti Tankönyvkiadó, Bp. 1995.

Ajánlott irodalom:

Imre Rubenné: Szociolingvisztikai jelenségek Móricz Zsigmond műveiben. Bessenyei György Könyvkiadó, Nyíregyháza, 2004.

A. Jászó Anna: Szociolingvisztikai szövegyűjtemény, Tinta Könyvkiadó, Bp. 2002.

Nyíregyháza, 2018. augusztus 24.

Imre Rubenné dr. PhD
főiskolai tanár

KÖVETELMÉNYEK

Tantárgy neve	Szociolingvisztika
Tantárgy kódja	TAB 2308L
Meghirdetés féléve	7.
Kreditpont	2
Konzultációs óraszám	9
Félévi követelmény	gyakorlati jegy
Előfeltétel (tantárgyi kód)	—
Tantárgyfelelős neve és beosztása	Imre Rubenné dr., főiskolai tanár
Tantárgy oktatója és beosztása	Imre Rubenné dr., főiskolai tanár
Tantárgyfelelős tanszék kódja	TAI

A foglalkozásokon történő részvétel:

- A gyakorlati foglalkozásokon a részvétel kötelező. A félévi hiányzás megengedhető mértéke részidős képzésben a tantárgy konzultációs óraszámának egyharmada. Ennek túllépése esetén a félév nem értékelhető (TVSz 8.§ 1.).

Félévi követelmény: gyakorlati jegy

Az értékelés módja, ütemezése:

- Két zárthelyi dolgozat megírása

A félévközi ellenőrzések követelményei:

- A tervezett félévközi ellenőrzések száma: 2
- Tervezett időpontok: 2. konzultáció – 1. zárthelyi dolgozat megírása
2. zárthelyi dolgozat megírása – előre egyeztetett időpontban
- A zárthelyi dolgozatok 20 pontosak. Minden feladat 5-5 pontot ér. Határok: 50%, 65%, 80%, 90%. A dolgozatok 50% alatti teljesítménye a tantárgy félévi érvénytelenségét vonja maga után.

Az érdemjegy kialakításának módja:

- A félévi gyakorlati jegyet a kiselőadás érdemjegye, valamint a zárthelyi dolgozatok érdemjegyeinek számtani átlaga határozza meg. Amennyiben mind a két zárthelyi dolgozat eredménye elégtelen minősítésű, a félév elégtelen gyakorlati jeggyel zárul. Elégtelen gyakorlati jegy javítása a Tanulmányi és vizsgaszabályzat szerint lehetséges.

Kötelező irodalom:

Kiss Jenő: Társadalom és nyelvhasználat. Nemzeti Tankönyvkiadó, Bp. 1995.

Ajánlott irodalom:

Imre Rubenné: Szociolingvisztikai jelenségek Móricz Zsigmond műveiben. Bessenyei György Könyvkiadó, Nyíregyháza, 2004.

A. Jászó Anna: Szociolingvisztikai szövegyűjtemény. Tinta Könyvkiadó, Bp. 2002.

Nyíregyháza, 2018. augusztus 24.

Imre Rubenné dr. PhD
főiskolai tanár